

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden

önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl: 14, Sayı:354, 25 Mayıs 1988

Tek büyük işçi sınıfı!

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ

III

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda üçüncü bölümünü yayınlıyoruz.

Geçen sayımızda, Veli Dursun yoldaşımızın MK'dan çıkartıldığı toplantının ne idüğü belirsiz bir toplantı olduğunu söylemiştik. Gerçekten de, bu toplantının hem içeriği, hem tüzüksel geçerliliği, hem de kimliği oldukça bulanıktı. Bunu en iyi anlatan, Veli Dursun yoldaşımızın yazdığı *Açık Mektup*'tur.

Açık Mektup, açık kavga başladıktan 6 ay sonra, Ocak 1980'de yayımlandı. Ama Mayıs 1979'daki toplantıyı anlattığı için, onun büyük bir bölümünü bu sayımızda aktarıyoruz. Parti yönetiminde ne kadar çiftlikçi bir anlayışın egemen olduğu, ideolojide, siyasette doğruluk diye bir kaygunun olmadığı, bunlarla bağlı olarak, her türlü haksızlığın kolayca ve rahatça yapıldığı, buradan görülecektir.

Bu toplantıdan sonra, 1 Haziran 1979'da, *İşçinin Sesi*, yeniden yayınlanmaya başladı. Bundan önceki son sayı olan 94-95. sayı, 24 Temmuz 1978'de çıkmış ve "*İşçinin bir Sesi*"ni kapatıyoruz, işçinin gür sesi durmadan yükseliyor" başlıklı bir yazıyla yayınına son vermişti. Aradan geçen bir yıl içinde ortaya çıktı ki, işçinin gür sesinin *Atılım*'da yükselmesi oportünizm yüzünden olanaklı değilmiş. İşçinin gür sesini yükseltmek, yine *İşçinin Sesi*'ne düştü.

İşçinin Sesi'nin, 1 Haziran ve 14 Temmuz 1979 arasında yayınlanan 96, 97-98. ve 99. sayılarında, oportünizme karşı yazılar vardı ama bunlar üstü kapalı yazılardı.

Bu sayılardaki yazılarda, CHP kuyrukçuluğuna karşı çıkılıyordu. Ideolojik savaşımın önemi vurgulanıyordu. "*Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabına yöneltilen eleştiriler oportünizmin aynasıdır" başlıklı bir yazı vardı. Kürt sorununa ilişkin, biri Kahramanmaraş katli-

amında CHP'nin rolü konusunda olmak üzere, önemli birkaç yazı yer alıyordu. Demagojik militanlığa dikkat çekiliyordu. Ve bir de, U-2'lerin Türkiye'den uçmasına karşı çıktığı için Evren'i ulusal kahraman ilan edenlere, özellikle de Evren'i anti-emperyalist, yurtsever diye öven oportünistlere yanıt veriliyordu. Ama bütün bu yazılarda, geneliyle "oportünistler" hedef alınıyordu.

Bu süre içinde, *Atılım*'ın Temmuz sayısı geldi. İçinde, "bir broşür üstüne" başlıklı ve *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'yi açıklanan hedef alan bir yazı yer alıyordu. Bu yazıyı, bu sayfalarımızda aynen yayınlıyoruz.

Bu yazıya yanıt olarak, biz de *Atılım*'da yayınlanması için "bir kitap üstüne" başlıklı bir yazı gönderdik. Yazı *Atılım*'da yayınlanmadı, ilk kez gazetemizin bu sayısında yayınlanıyor. Yani, tarihsel bir belge olarak da önem taşıyor.

Burada bir parantez açıp, *Atılım*'ın basımı, bununla bağlı olarak da, matbaa konusuna değinmek gerekiyor. 1977 başından beri *Atılım*'ın bir bölümü merkezde basılıyordu, büyük çoğunluğunu ise biz basıyorduk. İçinde, "bir broşür üstüne" yazısı olan *Atılım*'i da bastık. Ayrıca, *Atılım*'i Eylül 1979'a kadar basmaya devam ettik. Ondan sonra basımı durduran yine biz olmadık.

Kendileri, birden basım ilişkisini de kopardılar. Ama yıllar sonra kalkıp, bizi "matbaayı gaspetmiş" olmakla suçladılar. Bu suçlamaya yanıt olarak gazetemizde 2 Nisan 1984'te çıkmış "kim kimin matbaasını gaspetmiş" başlıklı yazının bazı bölümlerini, ayrılık sırasında matbaa konusunu ve bizim geneliyle merkezî disiplin anlayışına bağlılığımızı aydınlattığı için bu sayfa-

larımızda yayınlıyoruz.

Atılım'ın Temmuz 1979 tarihli sayısında "bir broşür üstüne" yazısı çıktıktan bir süre sonra, 23 Temmuz 1979'da da Bilen yoldaş TKP'nin Sesi radyosuna verdiği demeçte bize açıklanan saldırı yöneltti. Demecin ilgili bölümünde şöyle diyordu:

"Soru: Bilen yoldaş, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* adlı broşürde de bu tür (eylem birliğini atlama -İ.S.) bir çarpıtma var. Bu broşürde sizin de sık sık adınız geçiyor. Parti belgelerinden alıntılar yapıyor. Bu broşürün vardığı sonuçlar, işçi sınıfının, devrimci hareketin çıkarlarına uygun düşüyor mu?"

"Yanıt: Hayır! Kesinlikle değil! Bu kitapçıkta ileri sürülen tutum, çıkarılan sonuçlar, partimizin Marksizm Leninizm temeline dayalı politikasına ters düşüyor. İşçi sınıfını serüvene sürüklemek anlamını taşıyor. Partimizin bugünkü savaş görevlerini yerine getirmesini, halk yığınlarını daha da çetin savaşa hazırlamak, çabalarını baltalıyor. Bunu da dürüst olmayan bir yöntemle yapıyor. Özellikle parti sempatanlarını, devrimci gençliği, partimize umut bağlayan aydın çevreleri şaşırtma amacı güdüyor. Adı geçen broşür, benim adımla, parti belgelerini kendi özel görüşlerini yayabilmek için bir kalkan olarak kullanıyor.

"Bu görüşleri savunan yurt dışındaki bir gazetenin partimizin birliğine karşı dolaylı saldırıya geçtiği görülüyor. Bunların, çok geçmeden, ardına gizlendikleri kalkanları bir yana atmaları, açıkça saldırıya geçmeleri de hiç şaşırtıcı olmayacak.

"Bu tür çarpıtmalara ve küçük burjuva dedikodularına karşı uyanık olmak, kesin tutum almak gerekiyor. Egemen çevreler, bulanık suda balık avlamak istiyor. Partimizin savaş rotasını doğrulukla yayan merkez organına, onun yolunu izleyen yayınlara bakmak... Yolu şaşır-

mamak için pusula budur."

Bilen yoldaş, bizimle, geçen sayıda da değindiğimiz son dostça görüşmesinde, sosyalist ülkelerin dışında yaşamasına çeşitli engellerin olduğunu, bu nedenle bile bile yanlış savunmak zorunda kalacağını ima etmişti. Aynen o doğrultuda davrandı, resmi görevini yaptı.

Bütün bunlar olurken, İngiltere'deki tüm parti birimlerinin temsilci topladığı geniş ve önemli bir toplantı yapıldı. Lenin'in *İskra*'yı çıkardığı ve şimdi Marks Kütüphanesi olan binada yapılan toplantıda, İngiltere'deki partililerin baştan sona tümü, açık ideolojik mücadeleden yana kararlı tutum aldı.

Bu toplantıda tutulan ve şu anda arşivde saklanan notlar, toplantıya katılan her bir yoldaşın, nasıl devrimin çıkarlarını ve partisini düşünerek hareket ettiğini, parti disiplinini nasıl sonuna kadar gözettiğini gösteriyor. ("Kim kimin matbaasını başlıklı yazı, bir ölçüde bunu da yansıtmaktadır.) Ama bütün parti içi kanallar denenmiş ve bunlardan bir sonuç alınmamıştı.

Parti üst yönetimi tüzüğü ayaklar altına, parti yayınlarını kendi tekeline almıştı. Son olarak 5 Temmuz 1979'da gönderilen "bir kitap üstüne" başlıklı yazı Ağustos tarihli *Atılım*'da basılmamıştı. Tam tersine, Ağustos *Atılım*'ında, Bilen yoldaşın yukarıda bir bölümünü aktardığımız demeci, yani yeni bir saldırı yer alıyordu. Bu, merkez organda düzgün yoldaşça bir tartışmanın yürütülemeyeceğini gösteren son örnekti. Devrim fırsatı kaçırılma, partimiz çürütülme tehlikesiyle yüz yüzeydi. Parti içi kavgayı açığa çıkarmak artık bir görevdi.

(Sürecek)

Açık Mektup'tan bir bölüm

Yoldaşlar,
Partimizin oportünistler eliyle itildiği derin bunalım ortamında, suçluların daha iyi seçilebilmesi için bazı gerçekleri açıklamayı görevim sayıyorum...

(...)
TKP'de çeşit çeşit ortacı oportünist kliklerin birleşerek Lenincilere karşı tüzüğü ve komünist morali ayaklar altına alan saldırısı, *Atılım*'in Temmuz 1979 sayısında duyurulan "TKP MK Politik Bürosu'nun yore sekreteriyle, yığın çalışmaları sorumlularıyla üst düzeyde yaptığı toplantı"da *bugünkü* düzeyiyle başladı. Bu toplantıya, yöre komitesi sekreteri ve yığın örgütleri sorumlusu olarak bazı MK üyeleri katıldı. Toplantıda tüm saldırı Lenincilere yöneldiği halde, ardından, Politik Büro adına yapılan açıklamada, parti içindeki baş tehlikenin "sağ oportünizm" olarak gösterilmesi, oportünistlerin ikiye bölünmüşlüğüdür.

Hiçbir "illegale" zorunluluğu olmadığı halde ben bu toplantıya bir gün önce, yetkisiz birinin akşamüstü saat 18.30'da açtığı telefonla çağırıldım. "Yarın öğlen burada ol" dedi. Binlerce kilometreyi aşmak kolay olmadığından toplantıya ancak başladığından bir gün sonra varabildim.

Politik Büro ve Genel Sekreter, bilgi vermek zorunda oldukları halde, bir gün önceki toplantıda neler görüşüldüğü hakkında bilgi vermediler. İsrarla reddettiler. Yoldaşlarımdan öğrendiğime göre, yazdığım yazıyı önceden partiye göstermeden yayınladığım için beni disiplin suçu işlemekle eleştirmişler. (Altını çizerek söyleyeyim, hiçbir ideolojik görüş eleştirilmemiş. Yalnızca "disiplinsizlik" eleştirilmiş.) Pek çok yoldaş en az bir hafta önceden toplantı yerine varmış oldukları halde bana bir gün önce haber verilmesinin nedeni böylece açıklanır.

Toplantı yerine vardığımda Genel Sekreter ve bir tutanakçı ile "özel" bir görüşmeye alındım. Genel sekreter, disiplinsizlik suçlamasını hem de başıma çığırına yineledi. "Yazını önce Partiye gösterecektin" dedi. "Haydi ötekilere güvenemiyorsun, bana yollasaydın, ben okurdum" dedi. "Ben seni çok severdim, ama görüyorum ki ötekiler ben öldükten sonra yarime göz dikmiş, sen ölmeden diktin" dedi. Bu son cümle, pek çok yanlış görüşü olduğu halde, devrimci bir kişiliği olduğunu düşündüğümüz Bilen yoldaşın Leninciler için sonu oldu. Bir komünist bu denli küçülmez. (Genel Sekreter aynı cümlesini "dağdan gelen bağdakini kovmak istiyor" diyerek parti basınında da yineledi.)

Genel Sekreterin söylediklerine verdiğim yanıt şöyle oldu: (Burada yoldaşımız geçen sayıda yayınladığımız "savunma"ya atıfta bulunuyor - *İ.S.*)

Genel Sekreter söylediklerimi dikkate almadı. Uzun bir süre aynı şeyleri, yine başıma çığırına yineledi. (Altını çizerek söyleyeyim hiçbir ideolojik eleştiri getirmedi. Yalnızca "disiplinsizliği" eleştirdi.) Bu denli temelsiz bir suçlamayı, dediklerinize uymayacağım demediğim halde bu denli ısrarla yinelemesi, amacın başka olduğunu gösterir. Buna işaret ederek sorunun disiplinsizlik olmadığını, görüş ayrılığı olduğunu, asıl bunu tartışmak gerektiğini, tartışma yerinin de toplantı olduğunu söyledim. "Dün benim yokluğumda beni eleştirmiş-

siniz. Şimdi ise yoldaşlar bahçede geziniyorlar. Onlar da MK üyesidir. Toplanalım, yoldaşça partimizin iyiliği için görüşelim." "Hayır, bana nasıl yöneteceğimi öğretme, burayı tartışma kulübüne çevirtmem."

Bu tutum "çiftlikçi" anlayışın en somut örneğidir.

Pek çok MK üyesinin varlığı ve boş gezinmesi ortamında, organında yoldaşça görüşme engelleniyor. Nedeni, kendi kofluğunu iyi bilmektir. Lenincilerin sesini yıllardır, organlarda bile tıka, sonra *İşçinin Sesi* sorunları halkın hakemliğine sununca o da

*Kararı okuyana dek,
hiçbir biçimde
ideolojik bir eleştiri
getirmediler,
çeşit çeşit
fantazilerle yalnızca
"disiplinsizliği"
eleştirdiler.
Sonra, Politik Büro'nun
yetkisini aşarak
MK'dan üye çıkarmaya
kalktıklarında
okudukları gerekçede
ideolojik suçlamalar
yer aldı.
Bu tutumun adı
komünistlik değil,
Bizansçılıktır.*

disiplinsizlik olsun, "tartışma örgütlü olur" olsun. Bu çiftlikçi tutum, işçi sınıfına karşı işlenen en büyük bir suçtur. Bugünkü ortamın suçlusu bu tutumdur. Değil hücrelerde, örgütlerde, Merkez Komitesi'nde bile tartışmayı engelleyen tutumdur.

Bu "özel" görüşmenin sonuna doğru Genel Sekreter, ideolojik-siyasal sorunların, hem de organında, MK üyeleri arasındaki toplantıda görüşülmesini reddetmekle çok yanlış bir çizgiye düştüğünü farketti. Hem durumu kurtarmak, hem de bu kez bizleri açmaza düşürmek için şöyle bir şantaj ileri sürdü: "O konuları da tartışabiliriz, ama önce sen disiplinsizlik yaptığını kabul etmelisin." TKP'deki ideolojik-siyasal sorunların yetkili kurullarda yoldaşça görüşülmesi için Leninciler yıllarca çok uğraştılar. Çok çeşitli haksızlıkları si-neye çektiler. Ne var ki, sorunların görüşülebilmesi için, işlenmemiş bir suç kabullemek herhalde kimsenin bizden isteyebileceği bir şey olamaz.

Genel Sekreterle "özel" görüşme böylece sonuçsuz olarak bitti. Yalnız, tutanakçı yoldaş oldukça yoruldu.

O gün, Politik Büro'nun çeşitli yoldaşlarla yaptığı tekil görüşmelerle geçti.

Ertesi sabah sıra benim Politik Büro ile tekil görüşmeye geldi. (Yapacağım konuşmayı gecedan hazırlamış ve bir kopyasını tutanakçı alır düşüncesiyle iki kopya olarak yazmışım. Nedense istemediler, iki kopya da bende kaldı.) ...

Bu toplantının en dikkat çekici yönü, Politik Büro üyelerinden hiç-

birinin, bir iki sözle araya girmek dışında, söz alıp konuşmalarınıdır. Yalnız ve hep Genel Sekreter konuştu. Ya öyle bir karar alınmıştı ya da yoldaşlar sorumluluğun sonradan üstlerinde kalmasını istemiyorlardı. Ne olursa olsun, bu toplantının da gerçek yoldaşça bir görüşme yeri olamayacağı açıktı. Hem davacı, hem savcı, hem yargıç olarak çoktan karar vermişlerdi.

Genel Sekreter, dünkü görüşlerini (hep disiplin üstüne) önce dünden daha yumuşak, giderek çok daha fazla biçimde yineledi. Sonra benim bir diyeceğim olup olmadığını sordular. Cebimden çıkartıp "savunmamı" okudum. Bu iş, sizin bu cümleyi okumanız gibi kolay olmadı. Her cümle Genel Sekreterin itirazları, bağırma ve uyarı arasında ilerledi. Bir noktada oldukça sert uyarı gereği doğdu.

Konuşmamı bitirince, "peki sen çık, biz sana kararı bildiririz" dendi.

Aradan bir saat geçmedi, yine çağırıldılar. Politik Büro'nun kararını ve gerekçesini okudular. Yazılı bir kopyasını vermediler. Karar olarak, Politik Büro kararı(!) Veli Dursun MK üyeliğinden çıkarılıyordu. Parti üyeliği sürüyordu. Gerekçe olarak, "disiplinsizlik", Parti politikasını çarpıtmak, Genel Sekreterin görüşlerini çarpıtmak, faşizme karşı savaşı küçümsemek, cephe sorununu atlamak, "can güvenliği komiteleri"nin anlamını çarpıtmak, uluslararası komünist harekette birliğe hizmet etmeyen bir tutum almak suçları sıralanıyordu.

Kararı okuyana dek, hiçbir biçimde ideolojik bir eleştiri getirmediler, çeşit çeşit fantazilerle yalnızca "disiplinsizliği" eleştirdiler. MK üyesini katılmadığı toplantıda eleştirdiler, katılabileceği zaman kasıtlı olarak toplanmadılar. Ne "özel" toplantıda, ne son Politik Büro toplantısında disiplin dışında söz etmediler. Sonra, Politik Büro'nun yetkisini aşarak MK'dan üye çıkarmaya kalktıklarında okudukları gerekçede ideolojik suçlamalar yer aldı. Bu tutumun adı komünistlik değil, Bizansçılıktır.

Karar ve gerekçe okunduktan sonra "söyleyeceğin son bir şey var mı" diye sordular. Yıkılmış bir konuşma bekliyorlardı. Gizliden bir öcalma duygusuyla bakıyorlardı. Bu yoldaşlar hiçbir zaman Lenincileri anlayamadılar. Yıkılmak ne söz, yaptıkları Bizans oyunu kuşku-larımızı, tereddütlerimizi dağıtmışlar, bizleri tam olarak aydınlatmışlardı: "Sizlere başarılar dilerim."

"TKP MK Politik Büro'nun yöre sekreterleriyle, yığın çalışması sorumlularıyla yaptığı toplantı" böyle geçti.

Politik Büro'nun çağırıldığı bu toplantıya geliştire bana, çalıştığım yöreden yetkili üç yoldaş eşlik etmişti. Bu yoldaşlardan biri bulunduğum yörenin Parti Komitesi sekreteri, biri Parti Komitesi üyesi ve komiteye bağlı basın-yayın bürosu sekreteri, biri de parti komitesi aday üyesi idi. Bu yoldaşlar partideki son gelişmeler hakkında bilgi almak ve yöneticisi oldukları parti örgütünün (ki TKP'nin en güçlü örgütlerinden biridir) görüşlerini duyurmak amacıyla gelmişlerdi. Toplantının sonunu bir başka yerde, S.Üstüngel'in *Savaş Yolu*'na yazdığı "İki Kuşak" adlı önsözde sözünü ettiği "ırmak kıyısında" bekliyorlardı.

Bizim görüşmemiz bitince, Genel Sekreter bir otomobile toplantı yerinden ayrıldı. Yarım saat sonra benim de ayrılacağımı duyurdular. Ben de bir başka otomobile ayrıldım, yoldaşlarımla beklediği yere gittim. Yolda, birinci otomobilden daha hızlı gitmiş olacağız ki, aynı anda geldik. Aynı yere gittiğimize göre tek otomobile gidebilirdik. Onlar görüşeceklerse başka bir yerde bekleyebilirdim. Öyle değil Genel Sekreter, yoldaşlarımla benim yüzümü görmeden onlarla konuşmayı istemiş. Geçmiş yıllarda ona duyduğumuz derin sevgiyi sömürmek, böylece yapabilirse, Leninciler arasında çatlak yaratmak istemiş. Küçük oyunlar.

Neyse biraz da durumu romantize edeyim. Veli Dursun'u MK'dan çıkarma kararı 1973 atılımının 6. yıldönümünde alınmıştır. Bu raslantı 6 yıllık dönemin bitişini, yeni bir dönemin başlangıcını simgeler.

İkinci raslantı, S.Üstüngel'in *Savaş Yolu*'ndaki "İki Kuşak" önsözüyle ilgilidir. S.Üstüngel, Eylül 1974'de yazdığı bu önsözde şöyle diyor: "Bir ırmak kıyısı. Sakarya değil. İrmaklar çok dünyada... Sulara dalıyor gözlerim. İrmak uyukluyor gibi. Kuğular beşikte sallanır gibi. Oturmuşuz yan yana. Kenetlenmişiz iki kuşak birbirimize. Konuşuyoruz, söz ediyoruz partinin dününden, geçmişinden, bugününden... Söz sözü açıyor. Sular ne yana akıyor? Çağrışmalar kopuyor zincirlerinden kafamın içinde. Bizim delikanlıların hepsi sarkık bıyıklı... Şu levent boylusu, Geyve boğazında, ağır makinalıyla koldan ateş eden Süleyman yoldaşın nesi?... Ya yumuk oturan, baştan ayağa kulak kesilen, bal gözlü kadın yoldaş, Haymana bataklıklarındaki savaşlarda yaralıları sırtında taşıyan Zekiye yoldaştan başkası mı? Gün ağarıyor. Kalktık yerimizden. Yolcu yolunda gerekti. İşler bekliyor hepimizi. Kucaklaştık. Ayrıldık, yeniden buluşmak için... İrmak serin. Dört yoldaş yürüyor ırmak boyunca..."

Aradan yıllar geçmiş. İrmak aynı ırmak. Hava değişik. Gökte kapkara bulutlar. Toz fırtınasından göz gözü görmüyor. Yağmur bastırıyor. Yine beş kişi buluşmuş. Başka çeşit bu kez. Dört genç yoldaşın biri oportünistler safında yer tutmuş. Yerini aday üye yoldaş almış. Önsözün yazarı ve öteki üç yoldaş aynı. Kesik kesik birkaç söz. Belli ki düşünceler başka başka yerlere çekiyor. Bir dostluk hikayesi, aynı kişilerle, başladığı yerde bitiyor. Kalktık yerimizden. Yolcu yolunda gerekti. İşler bekliyor hepimizi. Kucaklaşmadan ayrıldık. Kongrede buluşmaya. Daldık fırtınanın içine... İrmak serin. Dört yoldaş yürüyor ırmak boyunca.

Politik Büro'nun kararı tüzüğe terstir, geçersizdir

1) Davranışlarını, a) alınmış bir kararın uygulanışını zedelememiş, b) partinin hareket birliğini bozmuş, c) yerel parti örgütünün parasal olanaklarını partiden sakınma yönünde olmamıştır. Tam tersine, tüzüğümüzün 36. maddesini kılı kılına izlemiştir.

Tüzüğümüzün 36. maddesi, "her Merkez Komitesi üyesi kolektif sorumluluktan başka, partinin önünde

durun sorunları çözerken, kendi görevini yaparken, özel sorumluluk da taşır. MK, kollektif ve kişisel sorumluluğu bağdaştırır.” diyor.

Bu nedenle, Politik Büro'nun aldığı “çıkartma” kararı öz açısından, tüzüğe ve daha önemlisi, Leninci disiplin anlayışına terstir.

2) Tüzüğümüzde bir MK üyesinin MK'dan nasıl çıkartılacağı açıkça belirtilmemiştir. Ne var ki, Politik Büro'nun bu işi yapamayacağı çok açıktır.

Tüzüğümüzün 33. maddesi, “Merkez Komitesi, iki kongre arasında, partinin en yüksek yönetim organıdır” diyerek, bir MK üyesini kongre dışında ancak MK'nın kendisinin çıkarabileceğini dolaylı olarak belirlemiştir.

Politik Büro, kendi üstünde bir organ olan ve kendisini seçen ve denetleyen Merkez Komitesi'nden bir üyeyi görevinden çıkartamaz. Politik Büro'nun MK'dan üye çıkartma yetkisi yoktur. Bu konuda tüzüğün 33., 34., 35., 36., 37. maddeleri hiçbir yoruma gerek bırakmayacak denli açıktır.

Politik Büro hırsın gözünü kararmış biçimde, Veli Dursun'u MK üyeliğinden çıkartmakla(!) tüzüğümüzü açıkça çiğnemiş, disiplin suçu işlemiştir. Bu tutumun hesabını kongrede vermek zorundadır.

3) Tüzüğümüzün 45. maddesi, “disiplin cezası, cezalandırılanın yüzüne karşı, *parti toplantısında* verilir. Ceza verilen toplantıya gelmez yahut gizlilik nedeniyle hazır bulunması istenmezse, karar yokken de alınır.” der.(abç)

Tüzüğün 42. maddesi de, disiplin cezası verilirken, “yanlışları ve nedenlerini ortaya koymak” der.

Bu iki madde birlikte değerlendirildiğinde, MK üyeliğinden çıkarma kararının ve o da çok özel durumlarda olmak üzere, MK tarafından sözü edilen yoldaşın da katılacağı ve sorunun tartışılacağı bir MK toplantısında verilebileceği açıktır. “Gizlilik nedeni” dışında.

Politik Büro, sorunun, benim de katılacağım bir MK toplantısında görüşülmesini ısrarla engellemiştir. “Gizlilik” kısıtlaması geçerli olmadığı halde (çünkü ben de oradaydım ve yoldaşların tümünü zaten öncelerden tanıyorum) ve defalarca hatırlattığım halde ısrarla engellemiştir. Politik Büro, bu davranışıyla da tüzüğü çiğnemiştir.

Yukarıda okuduğumuz ikinci ve üçüncü maddeler nedeniyle, Politik Büro'nun aldığı karar, biçim açısından da tüzüğe ve komünist disiplin anlayışına, parti işleyişine terstir.

4) Dahası da var. Bu kararın ardından gelen aylarda Genel Sekreter, pekçok kardeş komünist partisine yazdığı mektupta benim ve yoldaşlarımızın Parti'den atıldığımızı duyurdu. Türkiye'de de bu söylendi.

Böyle bir karar alındıysa, ilgili kişilere, örgütlere bildirilmesi tüzük gereği uymaları gereken bir zorunluluktur. Oysa, ne bana, ne attıklarımı söyledikleri örgüte bu konuda bir duyuru yapmamışlardır.

5) Böyle bir karar alındıysa, kim, nasıl alabilir? Alındıysa duyurulmayı bir yana, alınması başlı başına tüzük-disiplin suçudur.

Tüzüğün 45. maddesi, “Merkez Komitesi üyesini veya aday üyesini partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı, ancak Merkez Komitesi'nin üçte iki oy çoğunluğuyla alınırsa geçerlidir. Merkez Komitesi bu kararı

kongreye bildirir. Disiplin cezası, cezalandırılanın yüzüne karşı, parti toplantısında verilir.” der.

Dolayısıyla, partiden çıkartma kararının geçerli olabilmesi için bu kararın 1) benim de katılacağım bir MK toplantısında alınması, 2) üçte iki çoğunlukla alınması gerekir. Oysa, o toplantıdan bu yana, benim katıldığım, ya da katılmadığım MK toplantısı yapılmamıştır.

Diyelim ki, Politik Büro, ben o toplantıdan ayrıldıktan sonra bahçede gezinen MK üyelerini topladı ve orada bulunan yoldaşlar Politik Büro'nun MK üyeliğinden çıkartma kararını onayladılar. Yine geçersizdir, yine tüzüğe aykırıdır.

“Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye” adlı broşürün genişletilmiş baskıları çıktı. Önsözünde belirtildiği gibi bu baskılar “yeni yanlar” taşıyor. Özellikle vardığı politik sonuçlar üstünde durmak zorunlu oluyor.

Yazar savunduğu kimi görüşlerle TKP'nin politikasını yansıtır yönde bir izlenim yaratıyor. TKP adına görüş bildirir bir üslup kullanması, TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın adının sürekli geçirilmesi bu izlenimi güçlendiriyor. Öte yandan kimi sosyalist çevreler de “zayıf halka”, “devrimci durum”, “barikata çıkmak”, “savaş komiteleri” gibi kavramlarla söz konusu broşürü anımsatmak, onu TKP'nin yayınıymış gibi göstermek için uğraşıyorlar. Gerici burjuva basını ve Maoçu basın da aynı çarpıtmayı daha kaba olarak yapıyor.

Türkiye Komünist Partisi'nin politikası, Konferans, Plenum kararla-

ı) O toplantı bir MK toplantısı değildir. *Atılım*'da da öyle duyurulmadı. MK üyelerinin bir kısmının bulunduğu bir Politik Büro ile görüşme toplantısıydı.

ii) Benim katılmadığım bir MK toplantısı bu konuda karar alamaz.

7) Tüm bu söylediklerim oportünistlerin ne denli büyük bir disiplin suçu işlediklerinin kanıtıdır. Aldıkları karar geçersizdir. Klikçi bir davranıştır. Ama bir an için hepsini unutun, deyin ki, herşey yöntemince işlemiştir. Bu varsayımla bile, bu kararın kongreye sunulması ve orada görüşülmesi, tüzüğümüzün 45. maddesi uyarınca bir zorunluluktur. Ortada hiçbir gizlilik engeli olmadığına göre

benim de kongreye katılarak kararın düzeltilmesi yolunda kendimi savunmama olanak tanınması, yine tüzük gereği, uymaları gereken bir zorunluluktur.

8) Son bir nokta. Toplanacak ilk kongrede tüzüğün 45. maddesindeki, MK üyesinin MK kararıyla çıkartılması bölümü düzeltilmelidir. Düzeltilmediği sürece uymak zorunda olsak da (ki uyduğumuz yukarıdaki maddelerden bellidir) bilelim ki bu bölüm demokratik merkezîyetçiliğe terstir.

(...)

Oportünistler demokratik merkezîyetçiliğin, Leninci parti disiplininin ana düşmanlarıdır.

Atılım'ın Temmuz 1979 sayısından

Bir broşür üstüne

ıyla, Merkez Komitesi belgeleriyle, yazılı sözlü merkez yayınlarıyla belirlenmiş, halkımıza duyurulmuştur. Yazar bu belgelerden, yayınlardan, TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın konuşmalarından işine geldiği gibi bölümler seçiyor. Bunları kendi görüşlerine kalkan ediyor, içeriklerini çarpıtıyor.

Bunahımın derinleşmesiyle artan faşizm tehlikesine karşı savaşın önemini küçümsüyor. Güçler dengesini çok yönlü olarak özenle incelemiyor. TKP programının cephe-bağlaşıklık ilkesinin gereklerini, ulusal demokratik güçlerin birliği politikasını atlıyor. Yığınsal eylem birliği örgütleri olan “can güvenliği komitelerini” amacından saptırmaya, silahlı ayaklanmanın örgütleri, yönünde bir anlam vermeye çalışıyor, “...ayaklanma ve devrim, burjuva devletin yerle bir edilmesi ve diktatörlük sorunlarının bugün çeşitli yönleriyle pratik sorunlar

olduğunu” ileri sürüyor.

Broşür vardığı sonuçlarla, yaptığı önerilerle, TKP'nin eylemlerine, hareket birliğine temel oluşturan politikasına ters düşüyor. Partinin Leninci politikasını bugünkü koşullarda serüvenciliğe götürecektir bir biçimde çarpıtıyor.

Sonra, uluslararası komünist hareketin sorunlarına sorumsuzca, günümüz koşullarında kardeş komünist partilerin birliğine hizmet etmeyen bir yanayla değiniyor. TKP'nin bu konudaki ilkesel tutumunu çarpıtıyor.

TKP MK Politik Bürosu'nun Açıklama'sı sağ ve “sol” yanlış görüşleri eleştirmenin “parti politikasını çarpıtan” yanlış tutumlarla savaşmanın zorunluluğunu belirtiyor. Marksizm-Leninizm ilkelerinin temelinde, parti kararlarının ışığında ideolojik çalışmayı her alanda geliştirmenin önemini vurguluyor.

Aşağıdaki yazı, 5 Temmuz 1979'da *Atılım*'da basılması için gönderilmişti ama basılmadı. Bu tarihsel belgeyi 9 yıl sonra ilk kez burada yayınlıyoruz.

Bir kitap üstüne

Lenin *Ne Yapmalı*'da Lasalle'in “parti içi savaşımın partiye güç ve canlılık” kazandıracağına ilişkin sözlerini aktarıyor. Ama bu konuda Leninci anlayış “parti içi savaşım iyidir” demekle bitmiyor. Bu savaşımın partiyi ilerletici doğrultuda olması gerekiyor. Bunun için de onurlu sınırlar içinde ve onurlu yöntemlerle yürütülmesi gerekiyor. Tarihe bakınca görürüz ki Lenin, Leninci fikirleri savunanlar, bu gereği uygulamışlar, oportünistler ise sınırı aşmış, yöntemi şaşmışlardır. Leninizm ve oportünizm, yöntemleriyle de ayrılmıştır.

Lenin, parti içi savaşımın sınırını ve yöntemini şöyle özetliyor: “İlkeler ve yeni taktikler için açık savaşım” (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.5, s.360). Parti içi savaşımın *sınırı* ilkeler, fikirler temelinde olmasıdır. Dedikodu, kişisel çamur atmalar sınırın dışındadır. Öte yandan *yöntemde* açıklık, en başta tüm parti üyelerinin olmak üzere, işçi sınıfının, yığınların önünde tartışmayı içerir. Bunu sağlamak merkez organın görevidir.

Açıklık partiyi zayıflatmaz, bölmez, birliği bozmaz. Gizlilikle çelişmez. Lenin, konspirasyonun, politik, ideolojik savaşımı kapsamayacağını açıkça belirtmiştir. Açık fikir tartışması,

eleştiri, disiplinle ters düşmez. Tam tersine onu tamamlar. Leninci partinin çelik disiplini, somut eylem kararlarının, İkirimsiz, tek bir yumruk gibi birlikte uygulanmasıdır. Disiplinin özü ideolojik disiplindir. Öz ile biçimin uyabilmesi, oportünist bir parti yönetiminin disiplin kılıfı altında partiyi çiftliğe döndürememesi için tüm parti üyelerinin, işçi sınıfının, yığınların önünde açık tartışma gereklidir. Partinin Leninci birliği, bu birlik temelinde çelik disiplin ancak bu yoldan sağlanır ve korunur.

Lenin'in yalnızca ilkesel planda koydukları değil, tüm yaşamı, Bolşevizmin tarihi bu doğrultudadır. Lenin *İskra*'nın editörüymen, Menşeviklere sayfalarını açmış ama açık olarak yanıtını da vermiştir. Menşevikler *İskra*'yı ele geçince ise Lenin'in yazılarını basmamışlardır. Lenin Merkez Komitesi'ndeyken, MK'ne gelen eleştirileri iyi karşılamıştır. Lenin'in, Bolşeviklerin tavrı, devrimin ancak doğru yoldan gidilirse gerçekleşeceğini bilen, doğruların ortaya çıkmasından, dolayısıyla oportünist görüşleri sergileyici, doğru görüşleri güçlendirici açık fikir tartışmasından korkmayan bir tavidir. Oportünistlerin tavrı ise tersinedir. Oportünizmle Leninizmin yöntemlerde de ayrılması

raslantı değildir.

Lenin Merkez Komitesi'ndeyken şöyle diyor:

“MK'nın görüşüne göre, tüm parti üyelerine merkezi organları eleştirmede, onlara saldırıda en geniş özgürlüğü vermek gereklidir. Böyle saldırılara, boykot, olumlu işten uzak durmak, ya da parasal kaynakları kesmek eşlik etmiyorsa, MK bu saldırılarda kötü birşey görmez. Merkez Komite kendine karşı eleştiriye yayınlayacağını belirtir.” (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce Basım, c.34, s.223)

Bu Leninci anlayışla, partimizin yönetiminin de Leninci doğrultuda davranacağı inancıyla biz de eleştirilerimizi *Atılım*'a gönderiyoruz. Bu eleştirilerin *Atılım*'da yayınlanması partimiz için büyük bir ileri adım, yeni bir atılım olacaktır. Türkiye devrim hareketinin önündeki sorunların Leninci çözümünü çabuklaştırıcı sonuç verecektir.

Partili yoldaşlarımıza önce şunu duyuralım. Bu yazıyı yazan yoldaşların bağlı olduğu örgüt, partimiz yönetimine ne bir boykot içindedir, ne parasal kaynaklarını esirgemektedir, ne de olumlu çalışmadan uzaktır. Bu (Devamı 10. sayfada)

(Başaralı 9. sayfada)

açıdan eleştirilerimiz parti birliğini yıkıcı değil, Leninci temelde güçlendirici yöndedir. Açıklığıyla da Leninci yöntemdedir.

Temmuz *Atılım*'ında "Bir Broşür Üstüne" başlıklı bir yazı çıktı. Bu yazıda sözü geçen "yazar"ın adı çevresinde aylardır komünist morali çiğneyen dedikodular dönmektedir. Kitaba kimi parti yöneticileri yasak koymuştur. Dedikodular ve yasak parti dışına dek sızmıştır. Artık bu konuyu açık tartışmak, en azından dolanan haksız dedikoduları temizlemek, sorunu kulışçilikten parti ruhuna sokmak yalnızca ilkesel değil, pratik bir gerekliliktir.

Atılım'da çıkan yazıda ileri sürülen ama çoğuna gerekçe ve kanıt gösterilmeyen eleştiriler asılsızdır. 1977 Konferans kararlarına göre, Türkiye emperyalist zincirin zayıf halkasıdır. 1978'de daha da zayıf bir halka olmuştur. Yine Konferans belgelerinde *devrimci durumun* üç belirtisi bir bir sıralanmıştır. Burjuvazinin eski yöntemlerle yönetemediği, emekçilerin eskisi gibi yaşamak istemedikleri ve yığınların artan hareketliliği ayrıntılı belirtilmiştir. Kitap, zayıf halka denildiği için devrimci durumu yakıştırmış değildir. *Barikata çıkmak* ise Bilen yoldaşın konuşmasında açıkça belirtiliyor. Konferans 1977'de oldu. 1978'de daha da çok siyasal cinayet işlendi. "Barikata zorluyorlar bizi" sözü değiştiyse, ancak "daha çok zorluyorlar" olarak değişmiş olabilir. "Savaş komiteleri" anlayışına gelince, bu can güvenliği için kurulacak komitelerin nesnel olarak başka bir anlam taşıyamayacağından kaynaklanmaktadır. Görüldüğü gibi hiçbir görüş, söz ya da karar çarpıtılmamaktadır.

Evet, Konferans kararlarının ruhu çarpıtılıyor. Ama bu çarpıtma ne yazık ki partimizin kimi yöneticilerince gerçekleştiriliyor. CHP ile işbirliği için ilkesel ödün yoluna gidildi. Bu nedenle Konferans Raporu'nun, Kapanış Konuşması'nın militan ruhu unutturuluyor.

Kitap artan faşizm tehlikesine karşı savaşı küçümsemiyor. Tam tersine TKP'nin nicel, nitel güçlenmesinin faşizm tehlikesine karşı da, ulusal demokratik cephe için de anahtar sorun olduğunu vurguluyor. Bunun için görevleri koyuyor. Yetkili, sorumlu bir yoldaşın, partisinin önündeki görevleri koyması kadar olağan bir davranış olamaz. Bu başlı başına bir görevdir. Disiplinsizlik değildir. Görevlere katılmayabilir. Ama katılmamak için, bu görevlere Leninizm ve Türkiye koşulları açısından bakmak ve açık tartışma yoluyla bir sonuca ulaşmak gerekir. Getirilen görüşlere karşı parti düşmanymış gibi bir tutum almamak gerekir. Gerçekte, görevler değer yargısından çok ilkeseldir.

Kitap eylem birliğine karşı ne bir söz, ne bir öz taşıyor. Yalnızca görevleri ilkesel koyduğu için, bu ilkesel koyuş CHP yöneticilerini "ürküteceği" mantığıyla cepheyi atlamakla suçlanıyor. Suçlama kuyrukçuluk taşıyor. İşte açık, dobra eleştiri.

Can güvenliği komitesi, ne gibi araçlarla canın güvenliğini sağlayabilir? Bu tür araçlar kullanması eylem birliğiyle çelişir mi? İleri demokratik halk devrimini gerçekleştirebilecek, böylece faşizmi önleyecek devrimci bağlaşıkları yok mudur işçi sınıfımızın? Vardır. Ama bağlaşıklık olarak

bir tek CHP'ye bel bağlandı mı bunlar görülemez. Rusya'da gerek 1905'de, gerekse 1917'de eylem ve cephe birliği devrimci yöntemlerle çelişmemiştir.

"Bir broşür üstüne" yazısında kanıt olarak bir tek alıntı veriliyor kitaptan. Bu da yine kanıt gösteren yoldaşların Leninizme ters düşüşlerini belgelemenin ötesine geçmiyor. Çünkü alıntıda söylenen doğrudur.

Devrimci, durumda, ayaklanma, devrim, diktatörlük gibi sorunların

pratik propagandasını yapmak, çeşitli savaş biçimlerine bu açıdan hazırlanmak görevdir. Çeşitli yönleriyle derken işte bu propaganda, hazırlık yönleri kastediliyor. Konferans Kapanış Konuşması, işte bu anlamda "barikata çıkacağız" diyor. Hemen barikata mı çıkılacaktı? Yoksa bu Parti kadrolarını, ileri işçileri eğitime yönünde bir hazırlık propagandası mıydı?

Partimizin konumunda bir gerileme olmuştur. Bu gerilemeyi açıkça koy-

mak, çıkış yollarını arayıp bulmak zorundayız. Partimiz tarihsel görevlerle karşı karşıyadır.

"Bir yanlış içtenlikle açıklamak, nedenlerini saptamak, ona yol açan koşulların çözümlenmesini yapmak, düzeltme yollarını tartışarak ortaya çıkarmak işte ciddi bir partinin simgesi budur. Görevlerini yerine getirme, sınıfı ve de yığınları eğitime ve yetiştirme yolu budur," (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce Basım, c.31, s.57)

İşçinin Sesi'nin 255. sayısında çıkan yazıdan bölümler

Kim kimin matbaasını gassetmiş?

"Burada merkezlenen 'işçi sınıfı düşmanlarının sesi', işçi sınıfı hareketinin malı iken *gassettikleri matbaadan* küfür, yalan ve çarpıtmalar çıkarır dururken *Gerçeğin Sesi*'nin daha güçlü çıkması zorunludur."(abç)

Bu satırlar menşeviklerin İngiltere'de çıkarmaya başladıkları *Gerçeğin Sesi* adlı aylık bültenin Ocak 1984 tarihli sayısında yer alıyor.

"Huylu huylundan vazgeçmez" diye boşuna demedik. *İşçinin Sesi*'nin çıkışından bu yana 5 yıl geçti. Menşeviklerin yukarıda sözünü ettiği matbaa konusu, normal olarak 5 yıl önce gündeme gelmeliydi. Gelmedi. Bunun mutlaka çeşitli nedenleri vardır. Fakat, 5 yıllık bir gecikmeyle de olsa, *Gerçeğin Sesi*'nde yazılanlar, bu nedenler arasında, menşeviklerin eski pislik saçma yöntemlerinden vazgeçmesi gibi bir nedenin olmadığını gösteriyor. Bu yazıda değineceğimiz konu, *İşçinin Sesi* tarafından gassetildiği öne sürülen matbaanın kısa geçmişi.

Sözü edilen matbaanın kuruluşu, *İşçinin Sesi*'nin yayın hayatına başlamasıyla sıkı sıkıya bağlıdır. *İşçinin Sesi* Şubat 1974'de yayınlanmaya başladı. İlk birkaç sayıdan sonra, böyle bir gazetenin kendi basım olanaklarına sahip olması gerektiği fikri kafalarda belirlemeye başladı. İşte bu dönemde, o sırada İngiltere parti örgütü sekreteri V. Dursun yoldaşımızın önerisi ve başı çekmesiyle, *İşçinin Sesi*'ni basacak bir matbaanın kurulması yolunda ilk adımlar atıldı. O dönemde parti merkezi ne böyle bir matbaayı kurmayı, ne de kurulması planlanan maddi olarak desteklemeyi düşünüyordu. İngiltere örgütü ise zaten maddi yardım istemeyi aklından bile geçirmiş değildi. Her işte olduğu gibi bu işte de anlayış, "merkezden istemek" değil "merkezi güçlendirmek" yönündeydi. Ve bu anlayış doğrultusunda, tüm maddi olanaklar zorlanarak, borç-harç ile ama merkezden tek bir kuruş ve tek bir kadro almadan matbaanın temelleri atıldı. Kısa bir süre sonra da, yine merkezi güçlendirme anlayışının, laftan öteye, somut göstergeleri ortaya konmaya başlandı.

Buraya dek söylediklerimizi, o dönemde Bilen yoldaşın V. Dursun ve F. İzlem yoldaşlara yollamış olduğu bir mektupla noktalayalım. "Benim çok değerli ikizlerim" diye başladığı 11.11.1974 tarihli mektubunda şöyle diyordu Bilen yoldaş:

"Dün, bizim *Savaş Yolu* geldi. Çok beğendik. Elimde bir taneciktir. Arkası gelir gelmez ikizlere hemen yollayacağım. Bravo bizim Keskinlere, Leventlere, Şapancı ve Sakaryalara. Bak, bu işte

girişim senin Dursun. Çok sağol. Basacaklarının da reklamları var. Sanırım, yakında onlardan birisini çağırmak gerekecek. Çok önemli işler var. Onlar becerir. Çok sağlam bir kadro yetişiyor. Girişimleri yerinde. Çok büyük ümitler, çevrenler açıyor çalışmalarını."

Yazılanların üstüne yorum yapmak gerekmiyor herhalde. Ancak bir noktayı açmakta yarar var. 1974 yazından, İngiltere örgütünü tümüyle partiden attıklarını söyledikleri 1979 yılına kadar merkezden tek bir kuruş alınmamıştır! Tam tersine bu süre içinde merkeze binlerce sterlinlik nakdi ve aynı katkı yapılmıştır...

(...)

Kim, neyi gassetmiş?

Menşevikler, *İşçinin Sesi*'nin "gassettiği" bir matbaadan söz ediyorlar. Bu öylesine abes bir suçlama ki, suçlama olmaktan çıkıp traji-komik bir çaresizliği gösteriyor.

Matbaanın nasıl, hangi kaynaklarla ve kimin girişimi ve çalışması ile kurulmuş olduğunu gördük. Demek ki bu noktalardan çıkarak matbaayı sahiplenmek söz konusu olamaz. Oyleyse bu sahiplenmeye temel olabilecek tek unsur, *moral* bir unsurdur. Yani, her parti örgütünün (ve de her partinin) yaptığı ve de sahip olduğu herşey, merkeziyetçilik anlayışı temelinde merkezin malı sayılır. Bu noktada bir terslik yoktur. İngiltere örgütü, İngiltere örgütü olduğu sürece bağlı olduğu merkeze karşı bu anlayışla hareket ettiği için, matbaayı doğal olarak partinin matbaası olarak nitelemiştir. (Yine küçük bir nokta: İngiltere örgütünden başka kimsenin de matbaayı, parti matbaası diye değerlendirdiğini bilmiyoruz. Bu da aradaki anlayış farkını ne güzel gösteriyor.)

Şimdi gelelim bu matbaanın gassetilmesine...

(...)

İngiltere örgütü, menşevikler tarafından *İşçinin Sesi*'ne karşı el altından çamur atmaların başladığı, yoğunlaştığı ve açık saldırıya dönüştüğü dönemde, hiçbir an matbaanın MK'nın malı olmadığı gibi bir görüşe sahip olmadı. Parti merkez kligi ne yaparsa yapsın, hangi saldırıyı örgütlerse örgütlesin aynı MK'nın disiplinine bağlı olduğumuzu varsaydığımız sürece "neyimiz varsa parti merkezinindir" anlayışından ayrılmadık. Parasal kaynaklarımızı sakınmadık ve bize saldıran yazıların çıktığı *Atılımları*, partinin verdiği görev olduğu için matbaada basmayı sürdürdük. İngiltere'deki örgüt ve dolayısıyla tek tek parti üyeleri de MK'nın disiplinine bağlı oldukları

sürece kendilerini (tüm olanaklarıyla birlikte) MK'ya ait sayıyorlardı. Ve bu anlayışı sonuna dek sürdürdüler.

Ne zaman ki MK İngiltere örgütü ile her türlü bağı kesti, mektuplara, raporlara yanıt vermedi ve sonunda da İngiltere örgütünün kendileriyle hiçbir ilişkisi kalmadığını ilan etti, işte o zaman yepyeni bir durum ortaya çıktı. Artık İngiltere'yi ve *İşçinin Sesi*'ni MK'ya bağlayan bir disiplin ve dolayısıyla da hiçbir normal bağ ortada yoktu.

(...)

Ortaya çıkan bu durum karşısında menşevik yönetim kliginin, İngiltere örgütünü, sayısız partili komünisti ve *İşçinin Sesi* ile ilişkili herşeyi reddetmişken, söz konusu olan matbaa üstünde hak iddia etmesi gülünç olmaz mıydı? Nitekim sonradan öğrendik ki bu konuda MK'larında tek bir kelime bile konuşmamışlardır. Ama bunu moral açıdan bir hakları olmadığını düşünerek yaptıklarını hayal etmeyelim. Nasıl olsa istersek vermezler diye düşünmüş oldukları açıktır. Halbuki ne kadar yanlış düşünmüşler. Çünkü o dönemde bizler moral açıdan hiçbir zorunluluğumuz kalmamış olduğu halde matbaayı onları devretmek için bekliyor ve yeni durum için hazırlık yapıyorduk.

Tüm örgüt partiden atıldıktan sonra yalnızca bizlerin özverisiyle ortaya çıkan matbaayı bizden istemeleri için *onların moral bir hakları* yoktu ama, tüzük gereği parti örgütlerinin malları MK'nın olduğu için matbaayı o anda birdenbire parti malı sayıp bizden *isteyebilirlerdi*. İngiltere'deki yoldaşlar, bu olanağı dikkate alarak bir toplantı yaptılar ve "isterlerse veririz, vereceğiz, hiçbir hakları olmadığı halde, konuyu 1930'ların çirkin düzeyine indirmelerine izin vermeyelim, parti malını vermediler dedirtmeyelim" kararını verdiler. Bu nedenle söz konusu matbaayı bir yanda tutarken *İşçinin Sesi* kendisine yeni matbaa kurdu. Bu şekilde kağıttan kiraya, her kalemede çifte harcama yaparak 2 matbaa ile aradan 5 yıl geçti. Yine istemediler. Ancak ondan sonra söz konusu matbaayı tasfiye ettik.

Bu operasyon *İşçinin Sesi*'ne ağır mali darbe vurdu. Karşılığında, hiç olmazsa bize partinin matbaasının üstüne yattılar dememiş olmalarını kazandığımızı sanıyorduk. Yanılmıyorsunuz. Şimdi öğreniyoruz ki matbaayı yine gassetmişiz. Yarn İngiltere örgütünü, *İşçinin Sesi*'ni ve bugün *İşçinin Sesi*'ne gelmiş olan tüm eski partilileri de gassettiğimizi ileri sürerlerse şaşmamak gerekecek herhalde. Bu ne zavallı bir anlayıştır.